De nã, et participãe vocis sigatiuæ

Nam, seu suum impositiõs, ideoq. n̄ dicunt nãm et frãli: at uo signum vocale e artefactum, et trãns certam nãm, sicut e nomen deductum ex nã et frã sit, sicut efadius dicit et frãli et nãm duram, et nauis nãm leuem.

Ob. 2º Nauis n̄ di lignum, sed lignea: ergo sitia artefacta n̄ dicunt nãm et frãli. R. neg. cons. nam et eo nil nã, sed nat. [illegible] hoc dicit nãm et frãli: et rão cujus rei e, qa est pars essialis includatur in toto, et signet et frãli, n̄ tn̄ prati et illo in recto, et e nũm subsistencis, sed nõe denotatiuo, et e nũm adjacentis.

Ob. 3º Hæc verã album, nigrum, visite, et sitia dicunt et frãli sicam grãm: ergo et signum vocale. R. Neg. cõsã: diuersa rão e, qa designata verã signant nõib. deductis a sua frã: at uo signum vocale signati nõe deducto a frã, et nã sit.

Artus 2º

De diuisione vocis in simplicem, et cõplexã.

Vox signiua diuiditur in simplicem, et cõplexam: simplex cõprendit nõen, verbum, et syncategoremata, quæ ad nõen, et verbum reducunt: cõplexa id, est ac Orão, et in varias orõum species diuiditur.

Quæres 1º an vox signiua, s. signum vocale diuidatur uniuoce in simplicem, et cõplexam, tanq. in uas spẽs. R. neg. Pbr, quia vox signiua e cõum per acciens ex voce et signõe, sed cõa p acciens n̄ sit uniuoca: ergo etc. Quæres 2º an satis pnt dicit sicam signõem diuidatur uniuoce. R. et neg. Pbr, qa et tunc sic e cõum p acciens, signat essialiter includit duplicem rãm.

Quæres 3º an saltem pnt dicit cõum nãm ad rem diuidatur uniuoce? R. et neg. Pbr, quod adhuc vox simplex e unum per se, cõplexa uo unum p acciens cõstans ex aggregatione duum, sed ad acciens

Per se, & p aggregationem non datr Vniuocum: o.q.Erat.

Quares vlt. ad qm atropiam spectet dicto Vocis signiua. Rt spectare ad atropiam proportionis mixtae. Pbr, qa talis atropia tunc datr, qn atropata intrinse participant frãm signatam p Nõine, ita ut ffã 1.rio sit in uno atropato, in altero vo 2.rio & p dependiã, atq. signião e intrinse in Voce simplici, & cplexa, et 1.ario in simplici, in cplexa vo 2.ario & p dependiã, siqt vox cplexa supponit simplices, qs cstatr. o.q.Erat.

Dices: Ideo Ens e atropum proportionis mixtae ad subiam, & accens, qa ratio Entis multiplicatr in membris atropatis, at Vox signiua n multiplicatr in simplici, & cplexa: ergo n e atropa proportionis mixtae; Pbr min. qa signião Orõis cstatr ex signião Nõis & Vbi. Rt neg. min. ad pbõem dico Orõem vltra signões Nõis, & Vbi, et includere ordinem signorum, seu cjunctionem prati cmuto, quae cjunctio qns in se n signet, facit tn ut Orõis signião sit composita modificata, & diuersa à signõe Nõis, & Vbi, qtm corp. essialr includit Lineam & superficiem, à qq tn essialr disoquitr ao qes mãles, qs ulterius includit.

QUAEO 2.a

De Nã, & participõe Vocis signiuae simplis

ARTUS 1.o

Qua vox censeatr simplex in signando?

Dico 1.o Ea vox censetr simplex, cui Vnieo in mente rēt sbijs 1.ario

Dellā et participatione Vocis significatiue simplicis

Primario, et immediate. Probatur quia Unitas Vocis significatiuæ sumitur ex unitate impositionis, sed quamuis unius et redat conceptus 1.^{ario}, una tamen datur impositio: ergo est una uox. Firmatur quia Vox substituitur loco conceptus: ergo sicut est unicus et Vox unā, et simplex est.

Dixi | 1.^{ario} | quia multiplicitas conceptuum, qui 2.^{ario} redent Voci, non tollit eius simplicitatem; unde fit quod verba album, nigrum, et similia sint nomina simplicia in significando, quia unum redent significatum formale 1.^{arium} nempe rem, et 2.^{ario} innuant subiectum: ita dico de Verbis, quamuis plures significatum formale innuant dictionem temporis; et ratio est quia nomina verba, et Verba non redent nouam impositionem ad significandum subiectum, et tempus, sed unam ad significatum formale subiecti modificatum. Firmatur quia relatio prius est una, et simplex; et tamen nec esse, nec cognosci potest sine subiecto.

Dixi et | immediate | quia si Voci unicus redat conceptus 1.^{arius}, si 2.^{arii} et illi immediate redant, censebitur Vox complexa: unde reijciunt aliqui, sanum &c, nam licet huic Voci 1.^{ario} redat solum conceptus albis, 2.^{ario} uero conceptus cibi, potus, &c, tamen tam conceptus 1.^{arius}, quam 2.^{arii} illi redent immediate.

Dico 2.º Vox complexa in significando illa est, cui in mente plures redent conceptus. Probatur tum quia redent plures impositiones: tum quia substituunt loco plurium conceptuum. Hi autem conceptus possunt redere unus uni, et alius alteri parti Vocis, ut patet in hac Oratione | Homo albus | et omnes toti Voci, ut accidit in Orationibus minoribus, uentibus partes uitis significantes separatim, qualis est Nemo, Nil, Semper &c. et in Aequiuocis, quæ omnia sunt complexa.

Articulus 2.us

De diuisione Vocis simplicis in Nomen, et Verbum.

Quod Vox simplex diuidatur in Nomen et Verbum, certum est. Quæritur tamen an diuidatur tanquam in membra essentialiter diuisa? Et ratio dubitandi est quia Nomen et Verbum aliquando significent eandem rem materialiter: ergo saltem tunc non diuiduntur essentialiter. Verum

Dicto 1.º Signa distinguuntur inter se essentialiter per formale significatum,

ita ut

Ita ut tunc Vbum distat essliali a Casio, qn ect dictum signatum grale. Ad 2.º Noen simplex signare rem in ??ro, et in abstro: Vbum vero et Simpl-cissimum signare frm cum duplici circunstantia, 1.^a e innotare Subm, 2.^a e signare frm per mum aois, et in fieri; dum qualibet Vbum signat copulam frali cu subto, in q cosistet Vbo stis. His positis

Dico 1.º Vbum n disse essliali a Noe per signem copula. Pbr qa Vbum n dicit copulam de frali, sd solu de innotato, et consequenter inferi diuidenda. Firmatur qa Vbum solu in Oroe positum signat copulam, n vero extra Oroem.

Dico 2.º Vbum dist essliali a Noe abstro per signem dciis fra cu subto. Pbr qa Vbum illam dicit de frali, qm tn n dicit Noen abstrum. Dico 3.º Vbum dist essliali ab oi Noe et ??ro per signem frae per mum aois. Pbr qa oe Vbum dicit de frali frm per mum aois, sd nullum noen id dicit: ergo etc. Vn pt diuisionem Vocis simplicis in Noen, et Vbum ee in membra essliar disita, et soluta ere rao dubitandi in prio arti proposita.

Obiic. Aliq noia signant aoem ut ao, lectio, et similia, ergo hac n distinguunt essliali a Vbo. Rt. dist. ans: signant aoem in actu sig-no, seu in facto ee, conce. ans: in actu exercito, seu in fieri, nego ans. Vn illes Vbum, Amo, et Noen, Amor, et si signent eand frm, adhuc diuise essentialiter.

Quaeres 3.º Vox simplex vnioce didatur? Rt. 1.º nego. si Vox simplex sumatur pro totum id, qd dicit de frali. Pbr qa ut sic e arte factum. Rt. 2.º et neg.^o et sumatur prout dicit solam signem. Pbr qa et ut sic e cptum per accens includens duplicem rum, positiuum s. ad rem, et negatiuum ad aoem. Qd vero dm si sumatur prout dicit alterum ex ribus? Rt. diuisionem ee vnicam et sicut Gnis in spes. Pbr. qa nulla apparet ratio a??ia. Sic liceat Logam interpretari, quis aliqui aliter.

Artus 3.^s

Examinatur Nominis definitio.

Noen

De nȭ, et participiõe vocis signiua simplicis.

Nomen sic solet definiri. | Nomen ē vox signãns ex institutõ, dfite, ac sine tpore, cui⁹ nulla pars signat separatim, quaq; adjuncto ē aut n̄ ē effit Orõem, quæ uum, & fūm signet. | Particula | vox | reijcit Rtes, & scripta; | signans | reijcit voces nil significantes; | ex institutõ | reijcit voces n̄ali signantes; | dfite | reijcit nõia, & vba infinita; | sine tpore | reijcit vba finita, & participia, quæ tp⁹ seu c tpore signant.

Particula | cui⁹ nulla pars &c. | reijcit Orões, quæ cent pes extra Orõem signantes; | quaq; adjuncto ē &c. | reijcit cas.ᵒ obliq;, syncategoremata, ut coniunctiones, prepositiones, imò & adjectiua adject. sumpta, &c. ab his, qa adjuncto vbo ē, aut n̄ ē, nunq; faciunt Orõem, quæ uum, & fūm signet. Coniri sgealt vbum | ē | et n̄ aliud, qa cas.ᵒ obliq; c vbo impersonali faciunt Orõem vām, & fām, ut pænitet me.

Pᵒ. 1ᵒ. c partem | vox |: Vet vox ē pars essentialis nõis signius s.ᵈ nrām sñiam, & sola ē sūm signus, s.ᵈ illor opiem, sed neutro mõ poni pōt in dfiõe nõis: pᵒ. mele ponit; pbo min. q ad 1.ᵃᵐ pēm, qa pars essentialis artefacti, n̄ pōt præri in recto, s.ᵈ in abstrō, et tanq; pars⁹ d suo toto, n̄ .n. dicim⁹ Statua ē lapis: pᵒ. et n̄ bene dicim⁹ | Nõen ē vox |. pbo eāt min. q ad 2.ᵃᵐ pēm, qa accia n̄ bene dfiunt p subiecto, in qo sīt, n̄ .n. dfit calor p lapidem, in qo ē: pᵒ. et n̄ bene dfiti signão p vocem.

At neq; min. cui⁹ pbão sic discutit q ad 1.ᵃᵐ pēm: pars p se sūlam n̄ pōt præri d toto, ceda minorem: pars c addito modificante n̄ pōt præri d toto, neq; min. vn̄ lt n̄ bene dicatl, Statua ē lapis, tn̄ bene dr, Statua ē lapis figurat.⁹: pᵒ. et qnis n̄ bene dicatl, Nõen ē vox per se sola, tn̄ bene dr ē vox signãns ex institutõ &c. Deīn neq; min. qa 2.ᵃᵐ pēm, qa qn accia postulant dtãem subiectum bene dfiunt p illud, vn̄ visita recte dfitr coe nõ | est tõ apt.⁹ adridendi |. sic et pliūs alijs aggonit dfiões.

Inst. c 1.ᵃᵐ respõem: Hõ n̄ bene dfitr | Ala 1.ᵃ informata aia rāa &c.: pᵒ. nec et Statua dfitr | Lapis figurat.⁹ | nec nõem | vox signans |. At 1ᵒ neg. ānd, nam hõ bene pōt dici mã informata aia rōali, sat dfiuncatione uā. At 2ᵃ neg. csam: dirsa rão ē qa hõ ē signum nale p se, &c. p illam dfioem

De Int. pretōe. Cap. 2.m 3. et 4.m de Nōe, Vbo, et Orōe. Q. 2.a Art. 3.o

Definitionem non bene exprimiti oppositio q. sc.: at ut Statua, et Nōen st alterata, et ipā q. aciens, et q. illas actois bene exprimiti ipsio qes aciens, et fra ut adjacens ... .

Obo 2.o O partam | de ... : Nōen infinitum ē cōplexum: q. reijcit q. partam | ... nulla pars ... | et otia sue ... e parta | d finite |. pbr ans. qa Nōen infinitum ... qes signantes separatim, ut qet in Nōe Vi cōs. Rt. neq ans: ad pbōem ... ans: Nōen infinitum ... qes signantes separatim extra texturam Nōis infiniti, ... ans: in textura Nōis infiniti, neq ans; et rāo ē qa st extra texturam | Non | aliud, et | Homo | aliud signent, tn qn ... in Nōen infinitum, suas peculiares signōes exuunt, et unam simplicem induunt ex ... eorum, qua tota cōst Nōi infinito, et n̄ e qes.

Inst. Sicut ex voce | Non, et ex voce | Hō | fit nōen infinitum | n̄ hō | ita ex otū | Non |, et ex otū | hō | fiet nōen mentale infinitum, sed tunc otūs | n̄ | et otūs | hō | signarent separatim, ut antea: q. sat nōen mentale infinitum, ē cōplexum. Rt. neq. mai. qa ex talibus otūs fiet unum Nōen mentale neqiuum cōplexum, siqd qlibet nāle negāt suum obtum, n̄ uō fiet Nōen infinitum simplex; maior aūt rāo, ob qm ex voce | N̄ | et ex voce | hō | fit nōen infinitum simplex, n̄ uō ex otūs, q. rent voūs, ē qa otūs signant immutabili ex suamet nāli regiōe, at uō nōa ex libera eorum impositōe, a q. accipiunt signōem, et mūm signandi. Orōe ... .

Quæres 1.o Vt sit proprium nōis infiniti dici tam de ijs, quæ st, q. de ijs, quæ n̄ st. Rt. neg. et rāo ē qa id nec cōit otūs, nec solis nōibus infinitis: n̄ otūs, qa Nens ē Nōen infinitum et tn̄ n̄ dr de ijs, quæ st, dūn nominate, ncogitate et st infinita, et tn̄ de nulla re dicuntur; n̄ solis, qa nōia supertransētalia, ut nominate, cogitate, et silia n̄ st infinita, et tn̄ dicuntur tam de ijs, quæ st, q. de ijs, quæ n̄ st.

Quæres 2.o Vt de ... nōis infiniti sit ... cōplexam negōem. Rt. affrē, s. Negāo q. ... ... , ut accidit in non homo, qd ē infinitum ... , s. ... , ut accideret in Blictrix si imponeret

ad

De nâ et particip[ati]ōe Vocis signiuæ simplicis.

Adsignandū id, q[uo]d signat n[on] eēi, q[uo]d eēt infinitum Verb.

Quæres, 3°. Cur rejiciant[ur] noīa infinita si sit simplicia in signando. R[esp]ōnt aliq[ui], q[ui]a dicunt[ur] d[e] iis, quæ s[un]t, et quæ n[on] s[un]t: Responsio tn fā e, nec n[on] Aris in hoc constituit essiam Nōis infiniti, s[ed] declarauit illud p[er] eam affectionem, quæ ut plurimum comitat[ur] nōen infinitum, s[ed] n[on] semp[er] ut sup[ra] dixi. Aliis ig[itu]r ideo reijci, q[ui]a nōis p[ro]prium e aliqd certum, et d[e]terminatum objicere pōa: Noīa uo infinita magis remouent oīa abstra[c]ta, q[uam] p[ro]ponunt, sicq[ue] nil certum ac d[e]terminatum sig[nifica]nt.

Ob. 3°. 5 partam[?] sine t[em]p[o]re p. Aliq[uæ] noīa d[e]terminatiōes, q[uæ] s[un]t g[e]n[er]ali signant et signant c[um] t[em]p[o]re: ergo talis parta imp[er]fectiōes. R[esponde]o neg[ando] āns. 3. n[on] requirunt c[on]diōes ut aliqd signet c[um] t[em]p[o]re: 1ª e ut signet a[cti]ōem in fieri, et indicet aliq[ua]m t[em]p[o]ris d[iffe]r[enti]am, ob q[ua]m reijciunt[ur] noīa, hora, dies, et similia; 2ª ut talis d[iffe]r[enti]a sit essentialis, ob q[ua]m reijciunt[ur], prandium, cæna, et alia, nam d[iffe]r[enti]æ t[em]p[o]ris matutini, et vespertini s[un]t accidentales, cum n[on] hora matutina, matutina e sit, et vespertina in diversis locis, imo sub Polo n[on] dant[ur] eiusmodi d[iffe]r[enti]æ, siqu[i]d tota æstate e dies, et tota hyeme e nox: d[iffe]r[enti]æ uero essentiales s[un]t p[ræ]teritum, p[ræ]sens, et futurum.

3ª. c[on]diō e ut signet t[em]p[u]s tanq[uam] mensuram a[cti]ōis, vn[de] reijciunt[ur] noīa, posteri et maiores, q[ui]a lz signent d[iffe]r[enti]as essentiales t[em]p[o]ris, tn n[on] illas signant ut mensuras alicuius a[cti]ōis.

Ob. 4°. 5 partam[?] quæ p[er] adjuncto e ste p[?]: Quæ s[un]t eiusd[em] spei, h[ab]ent eand[em] d[e]f[initi]ōem, s[ed] noīa adjectiua adject. sumpta sunt eiusd[em] spei c[um] substantiuis, et cas. obliq[ui] c[um] rectis: ergo c[um] non redduntur in d[e]f[initi]ōe Nōis, p[er] illa excludenda e talis parta. R[esponde]o dist. mai. ea, quæ s[un]t eiusd[em] spei, h[ab]ent eand[em] d[e]f[initi]ōem essentialem, conc[edo] majorem: h[ab]ent eand[em] d[e]f[initi]ōem accidentalem seu d[e]scriptiuam, nego maiorem: hæc aut pars e accidentalis Nōis, q[ui]a p[ræ]stare suppositum, seu basim o[r]ati[oni], et c[um] illo efficere O[r]ōem u[er]am, l[ut] falsam, s[un]t p[ro]prietates nōis, quas nec conueniunt adjectiuo, nec casib[us] obliq[ui]s.

De distinctiōe Nōis adjecti et substi, et cas[us] recti, et oblig.

Dubitabis

Dubitabis 1° An nomen adjectivum distinguatur essentialiter a substantivo, quando utrumque significat eandem formam in recto, v. g. album sumptum adjective et album substantive acceptum. Pars affirmativa ponitur a Logicis ut probabilior. Pro qua nomina distinguuntur essentialiter per significata formalia, sed album adjective et album substantive habent significata formalia essentialiter diversa: ergo distinguuntur essentialiter; probatur minor, quia forma per modum adjacentis, ac dependentis, et forma per modum subsistentis, ac independentis sunt significata formalia diversa, sed album adjectivum significat formam adjacentem, ac dependentem, album vero substantivum significat formam subsistentem, ac independentem: ergo habent significata formalia specie diversa. Firmatur quia ista formalitates sunt specie diversae de significato formali adjectivi, et substantivi: ergo adjectivum, et substantivum differunt essentialiter.

Oppositum probabilius, quod indicatur a Logicis paucis. Connotativum accidentale non potest significare formam in recto, quasi subsistentem, sed album et substantivum est connotativum: ergo non significat formam quasi subsistentem. Resp. neg. maj. quia licet connotativum sit connotativum accidentis significare formam quasi adjacentem, tamen bene potest illam significare quasi subsistentem, quia tale connotativum per se subsistens tamen ponitur quasi coalescens ex subjecto non considerata dependentia, quam forma accidentis habet ab illo.

Dubitabis 2° An casus obliqui essentialiter differant a rectis. Et affirmative. Probatur quia inveniuntur termini specie diversi, ut patet in his propositionibus | Hic liber est Ciceronis. | Hic liber est Cicero | Immo in his terminis minoribus | Socratis filius | Socrates filius |, Immo in lingua Hispana, et Lusitana in qua unus datur casus, dari possunt plures termini diversi specie de eodem casu per partas adjunctas efficientes distinctionem essentialem, ut si dicamus: | Este livro he Cicero | Este livro he de Cicero, ou de Cicero |

Resp. 1° In bono syllogismo 3 tantum dantur termini, sed si casus rectus et obliquus differunt essentialiter dabuntur 4or: ergo non differunt; probatur minor in hoc syllogismo | Nulli astro fixo accidit eclypsis, sed Bootes est astrum fixum: ergo Booti non accidit eclypsis |. Sunt 4or termini: astro, eclypsis, Bootes, astrum. Resp. neg. min. quia licet illa diversitas casuum apud grammaticos efficiat diversos terminos, tamen non illos efficit apud Logicos, apud quos omnes casus eiusdem nominis, licet essentialiter differant,

ita

Idem triis reputantur.

Obo 2.° Magis diuint Ogen.° masculinum, et fæmininum, q casus rect.°, et obliqu.°, sed Oiā st eiusd sp̄ei: ergo et cas.° Nega maiori, qa Oiā ex se n̄ Oqant diuos ōtiis, ut p̄et in triis Orōib.° | Lapis bon.° | Petra bona |: si uō aliqn̄ Oiam.° diuos ōtiis rōe diuisa Generum, ut accidit in triis Orōib.° | Hō nat.° | Hō nata |: id n̄ ē p se rōe Oiis sed rōe diuisi signati Oiālis.

Obo Ult.° Noen concretum, et abstractum n̄ diuint essialr: ergo nec cas.° recti, et obliq. Rt neg. ant., qa albedo v.g. dicit formam albedem, et Oiāli; album uō dicit et Oiāli albedem in concreto, et indirecto, quod discrimen ē spēcificum, et ēti in signato Oiāli.

Ex dd collige cas.° obliqs, et diuire inter se essialr cum Oqāt diuos ōtiis, ut accidit in triis Orōib.° | Timeo tibi | Timeo te | n̄ autem diuint si Oqent eosd ōtiis, ut accidit in triis | Misereor tui | Misereor tibi |. Idē dm̄ d casib.° rectis, et obliqs, si aliqn̄ Oqent eosd ōtiis, ut uidetur accidere in triis | Possideo librum | Liber possidetur a me

Artus 4.us

Explicatur definitio Verbi.

Verbum ē Vox signans ex insto, dfite, ac cum tpore psenti; cui.° nulla pars signat separatim, et semp eor, quæ de alio Oiāni ē nota |. Explicāo cui.° dfiois satis illipitr ex dfioe Nois. Noen.° v.g. parta id ualet ac, semp cum in Orōe ponitr Oiati lō sui signati; p eam reijciunt oīa tpora, quæ n̄ st psentis mōi indicatiui; et rāo ē qa n̄ Oiant in Orōe, et si aliqn̄ Oiant semp ē cum dpendiā, et ordē ad tpo.° psens: tpora uō psentis indicatiui semp Oiant absq dpendiā, et ordē ad aliud tp.°.

Obo. In hac orōe | Disputo ē Vbum | illud disputo | n̄ Oiatr, imò subijcitr; ergo Vbum n̄ semp Oiatr in Orōe. Rt. dist. ōtri s:

Verbum

Verbum finiti qn in Oratione ponitur pro suo signato finali; nec pp. quando in ipsa ponitur pro suo signato finali, videndum restat: disputo autem in posita oratione ponitur sol. pro sono materiali.

Probatio vero ob quod verbum positum pro suo signato finali numquam subiiciatur, sed semper in oratione, quia omne verbum est adiectivum significans suam formam ut adiacentem subiecto, a quo sustentatur, et nihil potest subire rationem subiecti, nisi sit substantivum, seu substantivum, id est significans rem per modum substantiae, seu sustentantis aliud.

Ad partam | de tempore | Obiicies 1°. Nullum dari verbum infinitum: ergo superflua est talis particula, probatur antecedens, quia si aliquid daretur esset illud, quod esset per fixam negationem, sed verbum per fixam negationem est negativum: ergo nullum dari quod sit infinitum. Negatur antecedens, ad cuius probationem negatur minor, quia ut supra notabis verbum infinitum, et negativum conveniunt in hoc, quod utrumque est per fixam negationem: differunt tamen dupliciter, 1° quia infinitum est simplex, negativum vero complexum in significando

2° quia infinitum non negat copulam, seu coniunctionem, sed solum negat finale signatum, et ideo resolvitur in verbum | est | affirmativum, et in participium negativum sic | Petrus non valet | Petrus est non valens | quod extra orationem non negat copulam, nec eam negabit in oratione; verbum autem negativum solum negat copulam, non finale signatum, et ideo resolvitur in verbum negativum, et in participium et negativum hoc modo | Petrus non valet | Petrus non est valens | quod totum provenit ex Petrus in oratione.

Obiicies 2°. Ad partam | de tempore |: Multa sunt verba, quae non significant de tempore: ergo talis particula reiicienda est. Probatur antecedens, quia ratio in divinis significat quasi actionem mensuratam aeternitate: itemque, vivit, et alia in creatis significant actiones creatas mensuratas in instanti: tandem multa videntur significare negationem actionis, ut, caveo, et haec significabunt sine tempore, si quidem negatio nullo tempore mensuratur.

Respondetur partam | de tempore | sumendam esse pro quolibet duratione, sive sit aeterna, sive finita, sive instantanea, sive successiva, dummodo mensuret actionem exercitam, sive exercendam, praeteritam sive praesentem, aut futuram: sic aeternitas,

De nã, & participãe Vocis signiuæ simplicis.

Cum semp sit cũ tpꝰ psens, in Diuis mensurat opões diuas: psitans in creatis mensurat aões instãneas, itteõis, creõis, & sites; ad Vbimum expsum ẽ Vbo, gesto, & sisib. hic talia Vba signare qd getem, s̃ negõem motꝰ, ist p mũm aõis, qd suffit ut signent ɔ tpore; qn n. negatio signati p mũm aõis et mensurari tpore.

Cã Vbi signatum duo sust dubia, quæ ut itttigand adete in qlibet Vbo 4. dari signata. 1m ẽ ppria grã, ut ittiog qd signat ittoẽm: 2m ẽ mũs dicoĩs, cujꝰ cã oẽ Vbum dr ɔnotatiuum, & id ẽ ai signãre grãm ɔ habitudĩe ad priũm a q pcedit: 3m ẽ signão tpori mensurantis aõem: 4m dniqz ẽ signão copulæ int priatum & subm, rõe cuiꝰ Vbum ɔ nõe fãit pfectam Oroẽm; & qd certum ẽ Vbum dicare ẽ grãli 1m, & 2m signatam. Pbr, qa Vbum ẽ ɔnotatiuum, & qsi adjectiuum; ɔ qdm album dicit ẽ grãli grãm, ɔ mũm dicoĩs, ita et Vbum dicit grãm, & habitudõm ad priũm. His positis, Quæres 1o

Quomõ Vbum dicat tpꝰ?

R. illud n̄ dicere ẽ grãli, sed ẽ ɔnotato. Pbr 1a pars, qa utiq Vbum est qd ɔplexum, sigt pter grãm in dicõ, quæ ẽ vnum p se, adderet et tpꝰ. Pbr 2a qa Vbum solũ p acciñs dicit tpꝰ, qtenꝰ n̄ signat grãm exercitam & exercendam in tpore, ɔsecutiue, & sine noua inuersõe ɔnotat tpꝰ.

Ob. 1o Dĩis rintes Vba ẽ pterito, psenti, aut futuro differunt spẽ: ɔ Vbum dicit tpꝰ ẽ grãli; ãns pet in istibꝰ cass, ppõum (Adamꝰ fuit) (Adamꝰ ẽ) (Adamꝰ erit). Gsz, 1o ẽ Verꝰ, 2o uõ falsꝰ. Pbo ipr dsãm, qa discho spẽfica solũ puenit q signato grãli. Ob dicet ãns, & neg dsãm: ad pbõem dico Vba illa dre spẽ, n̄ ex tpꝰ, qd solũ ɔnotant, sed ex grãlia signata, nam pteritum signat grãm p mũm aõis iam exercatã, & ɔnotat tpꝰ pteritum: psens signat grãm ut ãu exercitam: futurum uo ut exercendam, q mũs dicoĩs ɔ prio ẽ ualde dĩrsꝰ

Ob. 2o

De Interpretatione Cap. 2m 3m et 4m de Nomine, Verbo et Oratione. Qu. 2a Art. 4o

Ad 2m Verbum (durat) significat tempus seu durationem de formali: ergo non copulam. Respondeo verbum (durat) significare duplicem durationem, unam de formali per modum actus, alteram vero de connotato, quae est mensura prioris, ut patet in eis propositionibus (Petrus durauit, durat, et durabit). Haec de 1o quaesito. Quaeres 2o

An Verbum significet copulam de formali?

Respondeo negative. Probatur quia verbum semper retinet suum formale significatum, sed extra orationem non significat copulam de formali: ergo nec in oratione illam significabit de formali, sed solum de connotato; patet minor quia copula nihil aliud est quam coniunctio praedicati cum subiecto, quae in sola oratione significatur.

Obiicies. Verbum (est) saltem aliquando significat copulam de formali: ergo non solum de connotato; antecedens videtur certum in hac et similibus propositionibus (Petrus est albus). Respondent aliqui concedendo totum, aiunt enim nullum in hoc dari inconueniens, quod verbum (est) in talibus propositionibus nihil habeat, quod significet praeter copulam. Sed refutantur 1o quia non distribuunt unum modum significandi in omnibus verbis. 2o quia verbum in oratione praedicati exercet munus partem actionis, si autem verbum (est) in illis propositionibus significat solam copulam, tamen non praedicat. 3o quia supponunt verbum nihil ibi significare praeter copulam, quod falsum est, ut infra patebit.

Respondent alii verbum (est) non esse proprie verbum in propositionibus praedictis, tum quia significat extra tempus, non vero in nariis, tum quia dicunt esse mere copulam vocalem, et significare copulam de formali. Sed diluuntur 1o quia verbum in eis propositionibus (Socrates fuit eo, est eo, et erit eo) connotat tempus ut mensuram actus, quod est proprium verborum; ergo verbum (est) in illis est verbum, et non solum copula. 2o quia aliquando daretur perfecta oratio sine verbo, vel haec (Petrus est eo), quod tamen non admittitur.

Ut veram rationem apponam, denotandum propositiones, in quibus ponitur verbum (est), esse in duplici differentia: nam aliae dicuntur propositiones de 2o adiacente: quaedam de 3o adiacente; propositiones de 2o adiacente sunt illae, in quibus solum verbum praedicatur, ut haec (Petrus est); de 3o adiacente sunt eae, in quibus praeter verbum (est), datur aliud praedicatum, siue sint nariae, ut haec (Petrus est eo) siue diuersae, ut haec (Petrus est albus)

De nã, et participõe vocis signiua simplicis.

Est a Nõ. 1. Si q.º assignauero qd Vbum, est, signet a q.li, jnotando copulam solũam oia azoã.

Dico 10. 1.º In ppõib.º d 2.º adjacente regulariter d.tiati ad signandam existiam: ita n. e dicere | Pũs e, ac Pũs existit. | Dico regulariter, qa Vbum, est, a sign signat ãum essẽ, ut in hac | Antex.º e | quo ita valet ac | Antex.º vet essiam. |

Dico 2.º Vbum, est, in ppõib.º d 3.º adjacente semp signat Entem essia indtiatẽ acceptam, quo e priatum d.tiatr ad hanc, t illam Spẽm Entis: Vg. in hac | Hõ ẽ aĩ |, signat hẽre Entem aĩis.

Ro. 1.º In hac ppõe | Pũs ẽ hõ | preciũ, hõ, signat Entem d.tiatam: q.º Vbum, est, in ea n signat Entem indtiatẽ, alioq ita priatum bis priareti d Pũ, sel rõe Vbi, est, et iter rõe priati, hõ. R.

Neg. ãsãm 1.º qa nullum ẽ inconueniens qd id priatum alioqum, et transcendens, qlis ẽ Entitas bis includati in subto, ut pẽt in Ente, qd bis includiti in subia, sel rõe sui, et iter rõe dũ seu mĩ ipsi.º subio. 2.º qa Entitas diuso mõ signati a priato, hõ, et a Vbo, est, qa Vbum, est, signet Entem indtiatam, in fieri, et p mũm aoĩs: at võ priatum, hõ, signat Entem in facto ẽe et p mum qlitis.

Ro. Vlt.º Si Vbum, est, hẽr duplex signatum, erit complexum, et ptẽ n sbdendi in dtiõe Vbi; qa in ea sbdendũ signiũum simplex. R.º nullum ẽẽ inconueniens, qd Vbum, est, in tota sua latitudi sit plexum, sz n. pendimus illud n reijci a dtiõe pp alium dtũm, si sumatr singillatim in uno, t altero sũ.

QUÆSTIO 3.ª
De Significatiuo complexo.
ARTICULUS 1.º

Explicat.

Explicatur definitio Orationis.

Signium c͡plexum id e atq; Orão. Orão uo in coi, put abstrahit à pfecta, et imperfecta sic dfitr; Vox cum signiãa ex Insti, cuius aliq pars signat separatim. Parta, Vox, ponit lō gnis, reliqua lō dria, q̄ eas reijciunt Noen, et Vbum, q̄ Oroes minores, qe, ni semp, qa tt hent pes Vocales, n illas hent frales. Aliter n sol definit Oroes hentes pes disiectas et frales.

Dr Vox in consti pro nexum, qa ut Orão heat ptes Voces, et signiões, censeri tn una vē ordis, solu n Voces, que aliquo grammaticali nexu copulant efficiunt Oroem, n uo temere c͡iuncta. Dr cuius aliq pars, et in consti, qa ut Orão distinguat à Noe, et Vbo, sufficit qd aliq eius pars separatim signet, n tn negatr singulas Orois pes separatim significare.

Ob. 1o. Quidam e, qd Orão sit imperfecta, qa scaret Vbo, et tn n het pes signantes separatim: q male dfitr Orão. Pbr min. qa, qdam, nullus, e silia syncategoremata nec extra Oroem, nec in Oroe aliqd p se signant. Rt neg min. et n dicta syncategoremata p se nil signent, nec point ee oratum, l subiectum Orois, tn in Oroe ponium hent sensum, et aliqd p se signant, seu faciunt, ut signião alias pium augeat, l minuatr, ut pet in his, Ois ho e alb. Qt ho e alb. qam Littera, O, in arythmetica p se nullum signat num, sd modificando alias, eas signioem auget.

Ob. 2o. Orão Vocalis totam suam uim het à mentali, sd mentalis, n het pes frales: q nec Vocalis illas hebit; minor pet qa Orão mentalis e una simplex qlitas indisiuta representans obiectum. Rt neg c͡sam. maior rão e qa Voces uni9 Orois Vocalis inseruiunt ad alias, et obiter dent ee diuersa, ut uariis nexibus copulata point componere uarias Oroes, Orão uo mentalis inseruit

uni

De Signiis complexo.

Uni tantum objecto.

Non negam.ᵈ pōe imponi unicam vocem ad significand. quod significabat integra Orão, sed n. loqui. de eo modo loquendi: talis tn vox non Orões, ps dicunt minime, n. ∂p. tenderetur ad hac ordis, q solum egit de vocibus contextis ex partibus, n. eō virtes tm: qns hoc se reduci point ad dictioem. qā in Orão e artefactum.

Queres 1º quenam sit mā ∂ fā talis artefacti. Ro 1º mām eē voces significativas. prob. 1º qa nulla alia apparet. 2º qa et voces significā in compositis sint et artefacta entia mam, et fām nullum ē inconveniens, qd unum artefactum n. sit mā alterius: qtm unum compositum nāle pōt eē mā compositi artificialis.

Ro 2º fām eē nexum grammaticalem. Prob. quia Orāo ē divisum artefactum a Noe, et vbo: ∂ debet ēre divisum fām id signāo ē fā illorum: ∂ nexus ē fā Orōis. Firmatur 1º qa multe voces inter se disparatae, ut lux, calor &c. sic significā qn efficiant Orōem dfit nex.ᵘ: ∂ hic ē fā Orōis. Firmatur 2º qa fā perfecte Orōis, in qn dicit in affirmatᵃᵐ et negativam, ē nex.ᵘ ∂. copula vbalis; fā vo argumentōis ē copula rōnalis: ∂ copula vbal. seu nexus ē fā essentialis Orōis in leoi.

Queres 2º an nex.ᵘ distinguatur a pt.ᵇ. Ro 1º in Orōib. imperfectis nexum eē id ∂ ptib.ᵘ Prob. qa ē ipse mūs significandi pte unī, quatenus qualibet grammaticali uniti alteri, ∂ illam sibi unit. vn qualibet hēt relatiōem unientis, ∂ uniti. Ro 2º in Orōib.ᵘ de 2º adjacente, ut Petrus est, Petrus disputat, nexum eē id ∂ prāto. Ro 3º in Orōib.ᵘ de 3º adjuncte, nexum eē distinctum a ptib.ᵘ, ∂. in hac Petrus ē al. vb. nex.ᵘ ē vbum, qui significat connexiōem prāti ∂ subto vn in vbo datur relāo unientis, in ptib.ᵘ uō uniti.

Ob. 1º De eō extat fām dfit, de Orāo dfit per significatōem. ∂ eius fā ē signāo. R. Orōem duplici mō sumi pōe: 1º prout ē significā tm, q pacto n. dfit hic: 2º ut ē quoddam artefactum conflatum ex voce significā tanqm mā, ∂ ex nexu seu ordine, tanqm ex fā

explicata

Explicata per particulam Vel, si appareat esse una oratio, et non copulativa de Oratione 2º modo sumpta intelligi debet.

Ob. 2º. Significatio Orationis componitur ex significationibus partium: ergo et forma Orationis componitur ex formis partium. Antecedens nego, distinguo, diversa ratio est, quia significatio pendet ex impositione, Oratio autem non habet diversam impositionem ab impositionibus partium, habet tamen nexum grammaticalem illi ultimo advenientem.

Ob. 3º. Forma signiui simplicis, est significatio simplex: ergo et forma signiui complexi est significatio complexa. Negatur consequentia, quia Oratio est artefactum compositum ex voce significativa tanquam ex materia, et ex copula tanquam ex forma: ergo significatio, quae est materia Orationis, saltem adaequate non poterit esse illius forma, praesertim cum distincta artefacta necessario habeant distinctam formam.

Ob. ult. Oratio habet veritatem complexam distinctam a veritate partium: ergo et habebit distinctam significationem, quae sit illius forma, siquidem veritas a significatione dependet. Negatur consequentia, diversa ratio est quia significatio sequitur impositionem, cum autem Oratio non habeat impositionem distinctam ab impositione partium, et non habebit distinctam significationem: at vero veritas complexa sequitur affirmationem, vel negationem, et ideo cum eadem significatione partium potest dari diversa veritas, ut patet in his Orationibus | Petrus est homo | Petrus non est homo | in quibus cum eadem significatione partium datur diversa veritas, vel falsitas propter diversam affirmationem, et negationem.

Articulus 2º

Explicatur, et approbatur enunciationis definitio.

Nostram Orationem divisi posse in perfectam et imperfectam: imperfecta est illa, quae caret verbo, ut | Petrus albus. | Perfecta est ea, quae constat verbo, ut | Petrus est albus. Perfecta subdividitur in enunciativam et non enunciativam: Non enunciativa est illa, in qua nihil affirmatur vel negatur si

De Signatiuo complexo. 2

89. Vnam sim. eiustus. Enunciatiua ē ea, in q̄ aliqd affirmatr, ł negatr, Vt Pŕus ē aĺ. Pŕus n̄ ē Leo. De hac nob agend̄u ē, quo ita dati Enunciāo ē Orāo signans uūm, ł fsūm. Quāns autem affirmāo, ł negāo sit ð ẽssia Enunciōis, n̄ tn̄ Veritas, ł falsitas, nihilotus in p̄senti aptius defini Enunciāo p̄ Veritem, ð falsitem, q̄ p̄ affirmōem, ð negōem; ð rāo ē q̄a Enunciāo hoc loco sumitr q̄ten̄ ē interpres animi, ad interpretem uō magis spectat reddere uūm, fsūm aliud, cui̇ dūm interpretatr: qđ si id efficiat p̄ affirmōem, uel negōem, parum refert. Hinc colliges dñōem et descriptiuam, q̄a traditr p̄ Orōem, quo ē eius gen̄, ð p̄ veritem, ð falsitem, quo ē p̄prietas. Porte aut Enunciōes narias semp̄ signare uūm, imponitas semp̄ fsūm: p̄ententes aliqn̄ uūm, aliqn̄ fsūm.

Celebre dubium ē q̄mō Enunciāo signet uūm, ł fsūm, i. ð Enunciāo signet Veritem aut falsitem formalem, an obiectiuam, ł. causalem? Ante resolutem notan̄dum duplr p̄e aliqđ ēē uūm ł fsūm. 1.o formalr, ut cognitiones, quo formalr p̄formāri, ł disformāri obiecto: 2.o causalr, ð obiectiuē, ut obiectum, qđ dr uūm causalr, q̄ten̄ essendo à p̄te rei causat cognitiem uām, ð dr fsūm causalr, q̄ten̄ n̄ essendo à p̄te rei causat cognitiem fsām: dr et obiectum uūm, ł fsūm obiectiuē, q̄tenus terminat cognitiem uām ł fsām.

1.a Snia Caietan. ait Enunciōem signare Veritem formalem, i. p̄formitem inter se ipsam, ð obiectum. Reijcitr tn̄ ut oīo fsā, q̄a x. illam iudiūm repr̄aret se ipsum, ð ita ēēt obiectum sui ipsius. Pet Caietan. iudiūm signare Veritem formalem in āu exercito; n̄ tn̄ defendat uīm argi, q̄a si iudiūm signat Veritem formalem in āu exercito, ē obiectum sui ipsius, seqr ipsum repr̄at in āu exercito: hoc aut fsūm ē, q̄a nulla cognitio creata nālis ē reflectiua sup̄ se ipsam.

Firmatr q̄a Enunciāo fsā n̄ signat in āu exercito suam disformitem obiecto: ergo nec Enunciāo uā signat suam p̄formitem obiecto; p̄sā tēt à similitudī rōis: āns uō ostenditr efficaciter, q̄a si Enunciāo fsā signāret suam falsitem formalem, talis falsitas cognosceretr ab Enunciante, qđ ē p̄ experiam, q̄ n̄ p̄fert iudiūm fsūm n̄ deqūt suum iudiūm ēē

Esse vum, aliq illud non cliceret, qa impossibile est, ut illus judicet illud, qd videt, ee vum. Rejecta ergo hac Snia

Dico 1o. Enunciao mentalis n significat veritem formalem. Pbo pat ex dd. & firmatur qa conformitas, seu veritas fralis Enunciois e indisita ab Enunciõe, sed Enunciao qn cofertur ne reprat, nec signat se ipsam: ergo nec suam veritem fralem.

Dico 2o. Enunciao mentalis n signat Veritem obtivam frali, et in actu signati, i. aiendo suum obtum ee vum. Pbr 1o. qa hac Enunciao | Pruis e aial | sol signat Prum ee aial, n uo hoc obtum ee vum: ergo &. Pbr 2o. in Propositionib. modalib. nã in hac | Hoem ee aial e verum |, quo n signat obtum modalis ee vum sed sol dicit subtm modalis, qd e | Hõ e aial | ee vum: ergo Enunciao mentalis n signat in actu signati suum obtum ee vum.

Dico 3o. Enunciao mentalis signat Veritem, l falsitem obtivam mali, directe, et in actu exercito, qtenus scil in actu exercito dicit rem ee aut nee. Pbr. qa obtum vum in hoc loco, nil aliud e, q obtum cognitum prout e a pte rei: obtum uo fsum e cognitum alr atq e a pte rei, sed Enunciões mentales aliqn signant obtum, prut e a pte rei, et cu illo cofrant: aliqn aut signant obtum alr atq e, et ab illo difrant: ergo qn cofrant signant veritem obtivam, qn aut difrant, falsitem obtivam. Firmatur ex Pho dicente, Ex eo qd res e aut n e Orio va l fa e.

Dicta de Enunciõe mentali cu proportione applicanda st ad Vocalem, quo tanq signum exterius indicat veritem, l falsitem, quo e in Enunciõe mentali.

Artus 3o.

Soluunr aliquot arga cotra traditam doam.

Ob. 1o. Apprehensio sl objecti cu obto prut e, sl n, semp e vera:

ergo

De Significativo complexo.

Q.º et Enunciao s. Judium id Esbit. R. neg. cam; diirsa rão ē qa veritas appr.hensionis fundatr in repr.oe, quã semp ē conformis suo obto, 3 tendat in illud nil affirmando, aut negando: at vo veritas Enunciois fundatr in affirmõe, aut negõe, quã affirmão, aut negão aliqn difformatr ab obto, qut ē a pte rei.

Inst. Ipsamet affirmão, t negão fit p reprõem Judij, s. Enunciois, sed in reprõe nunq datr falsitas: ergo neq in Enuncioe. R. neg. mai. abs.º, ut aut rõi rão intelligatr Notam Enuncioem, seu Judium sumi pot dupli: 1.º put ē pura repr.ão cõjunctionis t disjunctionis priti 3 subto: 2.º put copulat, t disjungit priatum a subto affirmando aut negando unum de alio; si igr accipiatr 1.º mõ, n ēēt falsitem, qa semp cõfiati pmum lpis 3 copula obtiua: si võ accipiatr 2.º mõ pōt ēēre falsitem, qa affirat in actu exercito priatum ēēre cõjunctionem 3 subto, cõ illam a pte rei n ēēat: aut negat illam ēēre, 3 a pte rei eam ēēat

Quæres qnam sit obtum Enunciois, s. Judij, q dictivum ē? Rão dubitandi ē qa in hac Enuncioe obtiua (Pries ē albs) nil aliud apparet p ter Priem, et albedem, quæ st obta appr.hensionis. R. obtum Judij comuniter dictivum ē, ēē compositioem priati 3 subto, si judium sit affirmatiuum: t disioem unius ab alio, si sit negiuum; i. ēē ipsum priatum, et subtum utcomposita, t ut disiuncta obtiuē.

R. 2.º cõ diffioem Enunciois. Oroes optatiuæ, ut hæc (Utinam morias) n st Enunciões, t tn signant uum, t fum: g n sola Enunciões uum, t fum signant. Pbr minor, qa si proferens re uã ēēt desiderium mortis, Orão optatiua ē uã: si illud n ēēt, ē fã. R. neg. min illa n. Oroes (et id dico de imperatiuis) n signant uum, t fum, siqd nil affirmant, t negant, sed solu indicant in nos nostris affus: veritas aut t falsitas Oroium n sumitr ex actib.s internis, qs sine affirmatione aut negõe indicant, sed p ordem ad res, qs directe signant, affirmando ēē t n ēē.

Inst. 1.º Cd ātus in nos istos datr veritas, t falsitas: ergo et cd ātus in nos votis. Pbr āns, qa si qs dicat (Socrēs hat Prius) et iudicet

oppūm,